विषय : नेपाली

कक्षा : पाँच

खण्ड : २

CHILDREN'S HAVEN VALLEY VIEW ENGLISH SCHOOL
A GRADE SCHOOL

बोध तथा रचना

१. तलको अनुच्छेद पढेर सोधिएका प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस्:

हामीले सबैको उपकार हुने काम गर्नुपर्छ । हामी असल स्वभावको गुणी मान्छे बन्नुपर्छ । सबैलाई समान व्यवहार गर्नुपर्छ । कसैको कुभलो चिताउनु हुँदैन । फल फलेको वृक्षको हाँगो झैँ हामीले सधैँ अर्काको भलाइ चाहनुपर्छ । हामीले सानालाई माया र ठुलालाई आदर गर्न जान्नुपर्छ । सधैँ राम्रा र असल काम गर्नुपर्छ । हामी एक अर्कासँग मिल्नुपर्छ । मिलेर काम गर्नाले हामीलाई धेरै फाइदा हुन्छ । मिलेर काम गर्नाले हामी असम्भव काम पनि सम्भव बनाउन सक्छौँ । मौरीको एकताबाट पनि हामी सबैसँग मिल्नुपर्छ भन्ने सिक्छौँ । हामीले स्वार्थी र घमन्डी हुनु हुँदैन । सबैको उन्नति एकैनासको हुन सक्दैन ।

हामीले आफ्नो आफ्नो क्षेत्रबाट आफ्नो काम गरी उन्नति गर्नुपर्छ । सूर्यको गति झैँ सधैँ राम्रा काम गरी अघि बढ्नुपर्छ । हामीले सबैलाई समान दृष्टिले हेर्नुपर्छ । एकले अर्कालाई आदर गर्नुपर्छ । कुनै पनि काम सानो ठुलो भनी छुट्ट्याउनु हुँदैन किनकि एउटाले गरेको कामले अर्कोलाई सहयोग पुगेको हुन्छ । एउटै मान्छेद्वारा सबै काम गर्न सकिँदैन । हामीले आफ्ना राम्रा गुणहरू बढाउँदै जानुपर्छ । राम्रा राम्रा बानीको विकास गर्दै जानुपर्छ ।

प्रश्नहरू :

क) हामीले कसरी असम्भव काम सम्भव बनाउन सक्छौँ ?

ख) हामीले किन सानो ठुलो भनी काम छुट्ट्याउनु हुँदैन ?

ग) हामीले कस्तो काम गर्नुपर्छ ?

घ) उपकार र वृक्ष शब्दको अर्थ लेख्नुहोस् ।

ङ) कुभलो र मौरी शब्दको वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् ।

२. आमाको मुख हेर्ने दिनको सन्दर्भ पारेर आमाको महत्त्वका बारेमा दुई अनुच्छेद लेख्नुहोस् ।

३. ‘मेरो जीवनको लक्ष्य’ शीर्षकमा निबन्ध लेख्नुहोस् ।

व्याकरण खण्ड

पढ्नुहोस्:

नाम

कुनै व्यक्ति, वस्तु, ठाउँ, पशुपन्छी, वा विभिन्न भाव बुझाउने शब्दलाई नाम भनिन्छ । जस्तैः सगरमाथा, सीता, किताब, फौज, पानी, माया आदि ।

नाम पाँच प्रकारका हुन्छन् ।

क) व्यक्तिवाचक नामः कुनै निश्चित व्यक्ति, ठाउँ, वा विभिन्न किसिमका वस्तुलाई तोकेर बुझाउने नाम शब्दलाई व्यक्तिवाचक नाम भनिन्छ । जस्तैः काठमाडौं, मोतीराम, दसैं, नेपाल, गुलाब, सगरमाथा, परेवा, तिज, जनकपुर आदि ।

ख) जातिवाचक नामः मान्छे, अन्य प्राणी वा वस्तुको एउटा वर्ग वा जातिलाई बुझाउने नाम शब्दलाई जातिवाचक नाम भनिन्छ । जस्तै : किताब, हिमाल, चरो, चरो, फूल, रुख, नदी, पुस्तक आदि ।

ग) समूहवाचक नामः कुनै प्राणी वा वस्तुको समूह बुझाउने नाम शब्दलाई समूहवाचक नाम भनिन्छ । जस्तै : भिड, ताँती, घार, दर्जन, खात, बगाल, झुप्पो, जुलुस, सभा, खात आदि ।

घ) द्रव्यवाचक नामः नाप तौल गर्न सकिने भौतिक वस्तुलाई द्रव्यवाचक नाम भनिन्छ । जस्तै : पानी, माटो, तेल, दूध, हावा, बादल आदि ।

ङ) भाववाचक नामः कुनै व्यक्ति वा वस्तुको गुण, कार्य वा अवस्थालाई बुझाउने नाम शब्दलाई भाववाचक नाम भनिन्छ । जस्तै : माया, सुख, बोलाइ, जन्म, चिसोपना, मित्रता आदि ।

अभ्यास

४. तलका नाम शब्दहरूको प्रकार छुट्टयाई छुट्टाटुट्टै कोठामा लेख्नुहोस्:

सीता, फूल, चरो, फौज, बथान, पढाइ, सुन, हावा, पोखरा, सुख, जन्म, गरिबी, तेल, तिहार, चमेली, भँगेरो, हिमाल, ताँती,नुन, किताब, रास, चिनी, पल्टन, माया, धर्म ।

व्यक्तिवाचक नाम	जातिवाचक नाम	समूहवाचक नाम	द्रव्यवाचक नाम	भाववाचक नाम

५. अभिभावकको सहयोग लिएर तलको कोठेपद भर्नुहोस् र बनेका नाम शब्दहरूको सूची तयार गर्नुहोस्:

१चौ		४	
९		११	
२	३ग	५गा	६
७स			
	१०		
८		र	

तेर्सो	ठाडो
१. चामल पखालेको पानी	१. वरपिपल रोपिएको ठाउँ
२. निरोगको उल्टो	३. फूल रोप्ने भाँडो
५. सहरको उल्टो	४. जङ्गली गाई
८. देवता	६. किरातहरूको चाड
९.राती आकाशमा लाग्ने	७. आगो पार्ने साधन
१०. सरम	
११. लहरो	

नाम शब्दहरू

(१)............................ (७) ....

(२) .... (८) ....

(३)........................... (९) ....

(४) .. .. (१०) ....

(५) .... (११) ....

(६) .... (१२) ....

विषय शिक्षक : लक्ष्मी शर्मा

सम्पर्क : ९८४१९११९०६

इमेल : niradnikita@gmail.com